

Otázky

súťaže žiakov ZUŠ
v učebnom predmete hudobná náuka

okresné kolá
školský rok 2023/2024

B KATEGÓRIA

4. ročník prvej časti a 1. ročník druhej časti,
prvého stupňa základného štúdia

1. oblasť – stupnice, intervaly, akordy

1. Hudobná abeceda

Napíšte stupnicu v basovom kľúči
(A, E, H, Es, As, Des dur)

10 bodov (60 sek.)

2. Pomenuj ma!

Určite napísané akordy
(4 ľubovoľné durové kvintakordy a jeho obraty)

4x5 bodov (40 sek.)

3. Čisté uši

Určite sluch.analýzou intervaly
(v.6,m.6,č.5,v.7,m.7,č.4)

6x5 bodov

4. Rýchle písienková

Napíšte význam hudobných pojmov, značky:
ritardando, ritenuto, synkopa, akcent, interval,
a tempo, polyfónia, homofónia

8x5 bodov (60 sek.)

Vysvetlivky:

- všetky otázky sa riešia súčasne - písomnou formou

1. úloha - družstvá napíšu len 1 stupnicu (všetky tú istú), ktorú kvôli objektívnosti vyberie predseda odbornej poroty

2. úloha – 4 ľubovoľné durové akordy a jeho obraty, vždy od iného tónu napíšeme na notový papier vopred

3. úloha – pri sluchovej analýze sa intervaly zahrajú na nástroji maximálne 2x (1.-krát harmonicky, 2.-krát melodicky), vždy od iného tónu. Časový limit na určenie intervalu je cca 5 sekúnd

4. úloha – výrazy sa môžu buď čítať – vtedy je na 1 výraz limit cca 7 sekúnd, alebo sa všetky vopred napíšu na listy papiera (nečítajú sa) a časový limit na napísanie významu výrazov je 60 sekúnd.

- napísané odpovede družstvá predkladajú porote, pričom je potrebné dodržať časové limity

- body sú pridelované na základe správnosti odpovede

Pomôcky:

-papier + pero

-vopred napísané intervaly

-vopred napísané hudobné pojmy a značky

2. oblasť - hudobné značky, dejiny hudby

1. Krížom, krážom

Po vyškrtaní uvedených výrazov vám ostanú políčka,
ktoré ukrývajú tajničku osemsmerovky

10 bodov
2 minúty

2. Tajomné bodky

Napište správny názov pesničky:
(viď zoznam súťažných pesničiek na skladanie)

4x5 bodov
(60 sek.)

3. Hádaj, čo som?

Uhádnite, na čo myslím
(cca 30 sek. na popis tanca, melodickéj ozdoby)

6x5 bodov

polka, mazurka, čardáš, odzemok, valčík, kazačok, odraz, obal, trilok, príraz, nátril, mordent,
skupinka, opora

4. Šípky

Spojte hudobné nástroje s ich zaradením
violončelo, triangel, tuba, klavír,
mandolína, hobo, xylofón, lesný roh

8x5 bodov
(40 sekúnd)

Vysvetlivky:

1. úloha - osemsmerovka - riešia všetci súčasne, družstvo, ktoré v časovom limite 2 minúty nevyškrtá všetky výrazy a nevypíše tajničku, nezískava body

2. úloha - družstvá dopĺňajú písmenká vyznačené bodkami

3. úloha - jednotlivé tance a melodické ozdoby hádajú žiaci nasledovne: jeden člen družstva myslí napr. na mazurku. Tanec popíše minimálne štyrmi a maximálne šiestimi charakteristickými znakmi (napr.: je to tanec v trojštvrťovom takte, typický je pre neho bodkovaný rytmus, je národným tancom v Poľsku, má 7 písmen, najznámejšie skomponoval F. Chopin...) Následne ďalší tanec alebo melodickú ozdobu popíše jeden člen z druhého družstva a znovu písomne hádajú všetky družstvá. Podstatou je, aby sa členovia družstiev striedali a aby popisovali tance a melodické ozdoby sami. Z tancov a melodických ozdôb si vyťahnu družstvá len 6, prípadne podľa počtu družstiev sa tance a melodické ozdoby doplnia a bodovanie prispôbi. (napr. súťažia 4 družstvá – aby mali rovnakú šancu, kolo sa uzavrie po ôsmom tanci alebo melodickéj ozdobe, možný počet získaných bodov sa zvýši na 8x5 bodov, tj. 40 bodov.)

V prípade, že popis tanca alebo melodickéj ozdoby je nesprávny, družstvo hráča popisujúceho melodickú ozdobu alebo tanec, body nezískava.

4. úloha - hudobný nástroj je treba s jeho zadelením spojiť šípkou

3. oblasť - takty, rytmus, pesničky

1. Opravár

Opravte chyby v taktoch

2x 5 bodov
(40 sek.)

2. Tá-ti-ti, ti-ti-tá

Rytmicový diktát – 4 takty

4x5 bodov
(60 sekúnd)

3. Zlož ma!

Zložte ústrižky pesničky

30 bodov do 2 minút
1 chyba   20 b
2 chyby   10 b
3 chyby   0 b

4. St'ahovavé notičky

Pretransponujte pesničku

40 bodov – do 5 minút
30 bodov – 1 chyba
20 bodov – 2 chyby
10 bodov – 3 chyby
0 bodov – 4 chyby

Vysvetlivky:

- všetky družstvá pracujú a riešia otázky súčasne

1. úloha – dva chybné 6/8 takty pripraví vyučujúci, resp. organizátor okresného kola súťaže

2. úloha – 4-taktový rytmický diktát pripraví vyučujúci, resp. organizátor okresného kola súťaže vopred.

Rytmy sa hrajú na nástroji na jednom tóne, medzi jednotlivými taktami je potrebné robiť nepatrné prestávky.

Po nadiktovaní všetkých štyroch taktov sa zahrá diktát ako celok.

3. a 4. úloha - pesnička na skladanie a transponovanie bude pre všetky družstvá rovnaká

(naštudovať s deťmi 10 piesní z knihy V. Tátoša A teraz túto, ... : *Anička, dušička, kde si bola* (str.6), *Darmo ma, mamička* (str.26), *Do dvorečka, do dvora* (str.33), *Chodila dievčina po hore plačúci* (str.49), *Išla Marína do cintorína* (str.51), *Keď ma srdce bolí* (str.63), *Na Orave dobre* (str.78), *Pridi ty, šuhajko, ráno k nám* (str.108), *Tichá voda do Dunajka padala* (str.124),

Z brezového dreva voda kvapká (str.154) . Pre zadanie úlohy vyberie 1 pesničku predseda poroty.

-počas skladania a transponovania nie je povolené používať hud.nástroj

-pri skladaní a transponovaní nie je možnosť opravy

-pri transponovaní sa udáva interval, nie tónina

Pomôcky:

- notové papiere + ceruzky, gummy
- kniha V. Tátoša: A teraz túto,... (prvý výber - zelený obal)
- postrihané pesničky (prvé dva takty spolu, potom strihať po každom takte)

4. oblasť - Na krídlach melódie... - ukážky hudobných diel

Ukážky hudobných diel sa použijú podľa možností školy. Otázky je treba zamerať na počuté nástroje, hudobné zoskupenia, tance, melodické ozdoby, ľudské hlasy...

Pri výbere skladieb sa pokúste prihliadať na výročia narodenia a úmrtia hudobných skladateľov v roku 2023. Ukážky z diel jubilentov r. 2024 budú zaslané postupujúcim družstvám okresných kôl na krajské kolá.

Vysvetlivky:

- ukážok je spolu 5
- družstvá si vypočujú ukážku (pri rozsiahlejších dielach len časť) spolu s otázkou a odpovedajú písomnou formou ešte počas znenia ukážky
- za každú správnu odpoveď družstvo získa 10 bodov (maximálny počet bodov je 50)

Po absolvovaní všetkých súťažných otázok v 4 oblastiach odborná porota sčíta každému družstvu získané body. Víťazom sa stáva družstvo s najvyšším počtom bodov, ktoré zároveň postupuje do krajského kola.

Oznámenie o priebehu okresného kola a družstvách postupujúcich do krajského kola je potrebné písomne nahlásiť príslušnému krajskému úradu (odboru školstva) i Mgr. Gabriele Füssyovej, DiS.art zo ZUŠ Jána Valacha v Hnúšti.

Adresa: Mgr. Gabriela Füssyová, DiS.art
Základná umelecká škola Jána Valacha
Nábřežie Rimavy 457/19
981 01 Hnúšťa
Slovensko

e-mail: gabriela.fussyova@gmail.com
zus@hnusta.sk

FB: facebook.com Gabriela Füssyová
facebook.com Hnúšťanský Akord HA